

1883–1900 (1902–06). Vrchol jeho divadelněhistorické práce tvoří třísvazkové *Dějiny Národního divadla v Praze let 1883–1900* (1908–11). Kromě toho vydal Šubert zajímavé divadelní paměti (*Moje divadelní toulky a Moje vzpomínky*, obojí 1902).

František Táborský

/ 1858 - 1940 /

Básník, překladatel a kritik, pokračovatel J. Vrchlického; v inspiraci lidovou tvorbou rodného Valašska a v slovanské tematice našel trvalé jistoty svého realisticky orientovaného básnického díla.

Rodák z Bystřice pod Hostýnem (narodil se 15. 1. 1858), vystudoval Slovanské gymnázium v Olomouci a filozofickou fakultu v Praze (obor čeština a germanistika). Od r. 1885 učil na školách v Praze, v r. 1911 se stal ředitelem pražské Vyšší dívčí školy. R. 1896 navštívil Rusko. Již v Olomouci se účastnil kulturního života, později v Praze redigoval řadu sborníků a časopisů, zabýval se osvětovou činností, aktivně pracoval pro česko-slovanské sblížení, byl starostou krajanského spolku Radhošť, v jehož edici vydal několik drobných dokumentárních knížek, až do konce života psal popularizační a vzpomínkové stati a eseje o umění. Táborský byl jedním z nejstarších českých spisovatelů, kteří se vyznali z obdivu a sympatií k Sovětskému svazu. Zemřel v Praze 21. 6. 1940.

Táborský začínal jako přední básnický představitel tzv. Mladé Moravy, volného sdružení literátů, kteří chtěli v 70. a 80. letech obrodit českou literaturu lidovou a slovanskou orientací. Vystoupil také poprvé v jejich almanachu Zora (1877) pod pseudonymem Fr. Hostivít a stal se jedním z jeho hlavních autorů. Básnická tvorba Táborského je sice ovlivněna díly J. Vrchlického, ale zároveň důrazem na vlasteneckou a slovanskou tematiku i snahou hledat příklad v lidové poezii nebo v epické poezii ruské představuje reakci proti lumírovské západně orientované tradici. Historickou hodnotu má zejména epická báseň *Stará komedie* (1892), obraz života pražské společnosti ze sklonku 19. století, v níž satirické zaměření tlumí reflexivní složku, která převládala v autorově lyrice. Jeho výpravné skladby, k nimž mu byla vzorem Macharova epika, apostrofují vlastenecké tradice Moravy (*Hrdinové touhy*, 1906), popisují dramatičnost etického postoje Jana Husa (*Alehuja*, 1919) a oslavují vítězný boj českého lidu za první světové války (*Legenda staronová*, 1927). Jsou však příliš zatíženy obširnými popisy a povrchními aktualizacemi. Větší význam má autobiografická veršovaná povídka *Poutník* (1913, knižně 1943), evokující drama nešťastné lásky na

pozadí vnitřního zápasu chudého intelektuála o životní klad. Podobně osobně laděná je sbírka *Můj brevíř* (1938), která shrnuje autorovy ironické komentáře, satirické glosy i citová vyznání, podávající svědectví o jeho politické orientaci, zejména též o obdivném vztahu k Sovětskému svazu.

Z Táborského prozaických prací si zaslouží pozornost vzpomínková kniha povídek *U kamarádkého stolu* (1933), v níž se básník vrací do dětství prožitého na valašském venkově. Život valašské vesnice popsal Táborský také v národopisné studii *Rusava* (1928).

Zájem o výtvarné umění vedl Táborského k několika popularizačním pracím a k řadě kritik, zejména o českých realistických umělcích (H. Schwaiger, A. Kašpar), ale i jihoslovanských (I. Meštrovič). Odborně se zabýval také ruským výtvarnictvím, zejména uměním starší doby (*Ruské umění*, 1921). Z ruské kultury ho upoutalo i divadlo a písemnictví, jimž věnoval řadu pojednání; z těchto prací nejvýznamnější je studie *Puškin, pěvec svobody* (1937), postihující dobovou aktuálnost i historickou hodnotu díla A. S. Puškina.

Táborský byl jeden z prvních českých básníků, který systematicky tlumočil ruskou klasickou literaturu. Ovlivněn ještě překladatelským stylem J. Vrchlického, začal již v 90. letech překládat M. J. Lermontova, později práce Puškinovy, A. S. Gribojedova aj.

Rudolf Těsnohlídek

/ 1882 - 1928 /

Básník, prozaik, publicista, překladatel, autor knih pro děti. Vedle lyriky a básnických próz, jež odrážejí náladu z konce století i niterný tragický pocit básníkův, reprezentují jeho literární dílo především novinářské humoristické romány, v nichž zachytil své dojmy z moravské přírody a svět drobných lidí z brněnské periferie.

Narodil se v Čáslavi 7. 6. 1882 jako syn rasův; tato okolnost měla významný vliv na utváření jeho základního životního pocitu společenského vydědění. Vystudoval gymnázium v Čáslavi a v Hradci Králové, kde r. 1901 maturoval. Téhož roku začal studovat na filozofické fakultě pražské univerzity. V Praze se také sblížil s anarchistickou literární družinou kolem St. K. Neumanna a začal být literárně činný. Do jeho života hluboce zasáhla smrt jeho první ženy Kaji, která zahynula za tragických okolností krátce po svatbě r. 1905 na jejich společné cestě v Norsku. Z podnětu Neumannova odešel r. 1906 do Brna a nastoupil tu novinářskou dráhu: nejprve jako redaktor Moravského kraje, od r. 1908 v Lidových novinách jako fejtonista a referent ze soudní síně. Na svých cestách po Evropě